

1908-05-31

þÿ š Å À Á ¹ ± ⁰ Ì Â ¡ Í » ± ³/₄ - ± Á . 1 1 3

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/9221>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΗΘΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Αι επιστολαι τη Διευθύνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Λαγού Κύκκου αριθ. 1.

Τιμή εκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ίδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΑΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Ο ΕΛΛΗΝ ΕΠΟΠΤΗΣ

Ανεγνωμένον που ότι ο Έλληνας επόπτης της Παιδείας υπέβαλε την πρώτην έκθεσιν από του διορισμού του και θεωρούμεν επιβαλλομένην την δημοσίευσιν αυτής ένα καταμάθη τὸ Κυπριακὸν Κοινὸν τινὰ σὺ- τὸς εὐρεν ἁλλείψεις περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων τῆς λαοῦ καὶ τίνα προτείνει καὶ συ- νοιστῆ μέσῃ πρὸς πληρωσιν αὐτῶν.

Ἐκτιμώντες τὴν ἄλλην ἐπιστη- μονικὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνθρώπου τούτου πάντοτε φρονούμεν ὅτι ἐπε- ζήτησε καὶ ἀνέλαβε κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ἣν ἐφορᾶται πάντο- τε οὐδεμίαν ἔχων κλίσην καὶ ροπὴν, ἀσχολούμενος δὲ μᾶλλον περὶ ἄλλα γλωσσικὰ, ἱστορικὰ καὶ ἀρχαιολογι- κὰ ἠθροκίμωσεν, οὐδεμίαν ἔως ὑ- πισχεναίτη ἢ ἐποπτεία του ὠφέλειαν εἰς τὴν λαϊκὴν παιδείαν, ἀπαιτοῦσαν ἄλλα προσόντα καὶ μάλιστα ἐν ξενο- κρατουμένῃ χώρῃ, αὐτὴν μὲν ὡς δε τοῦλάχιστον οὐδὲ ἴσως ἐπεδείξατο.

Αἱ ἐπισκέψεις του εἰς τὰ ἀνά τὴν νῆ- σον ἑλληνικὰ δημοτικὰ σχολεῖα οὐδὲ ἴσως διαφέρουσι τῶν τοῦ αἰδε- σιμ. ἀρχιεπίστου κ. Νισούχαμ, ἔξ ὧν οὔτε διδάσκαλοι οὔτε μαθηταὶ καρποῦνται ὠφέλειαν τίνα περὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν μάθησιν.

Δὲν ἐπεκτείνωμεν, ἐν γὰρ τῇ πα- ρόντι, τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐποπτείας τοῦ Ἑλλήνου ἐπό- πτου, ἥτις ἐρολογοῦμεν ἔτι παντε- λῶς ἐματαιώσῃ τὴν φιλόπατριν πρό- θεσιν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀγωνισαμένης ἐρωμένως μετὰ τῶν ἐκλογέων αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ Ἑλλήνου ἀντὶ Ἀγγλοῦ ἐπόπτου.

Ἀντικεινὰς μέχρι οὐτίων οὕτως οὐδὲν εἶχε ἐκάλωμα ἐπὶ τῆς θέσε- ως ταύτης, διότι ἡ ἀντικεινὰς με- ρίς οὐ μόνον πεισιμότως ἀπέσχε πά- σης ἐνεργείας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ἀλλὰ καὶ στε- νὰς διειρηγίους σχέσεις πρὸς τὸν Ἀγ- γλον ἐπόπτην καὶ ἐνίσχυσε πολλὰ χῶς τὴν κυβερνήσιν εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν δικαιοτάτων αἰτημάτων τῶν ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, ἐνδοῦσα εἰς τὴν ἀκαμπτὴν ἐπιμονὴν τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἐπεδίωξεν ἔπειτα τὴν ἀποτυχίαν τῶν προθέσεων ταύτης ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς τοῦ λαοῦ παιδεύσε- ως, πολλὸ φοβούμεθα ὅτι ἐπέτυχε τῆ- σον παντελῶς διὰ τοῦ διορισμοῦ οὗ νῦν Ἑλλήνος ἐπόπτης τῆς πα- ρούσης, παρ' ἑλγὸν τὴν ἄλλην ἐπιστη- μονικὴν μόρφωσιν αὐτοῦ. Ἀναμέ- νομεν τὴν δημοσίευσιν τῆς πρώτης ἐκθέσεως του ἵνα ἴδωμεν κατὰ πό- σον εἶναι ὁλοσχερῶς βέβαιοι αἱ δυ-

ομενεῖς ἀλλ' ἐλλογιώταται ὑπόνοιαι ἡμῶν.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΑΟΣ

Ἐν ἀγνοίᾳ ἔδωκε τῆς ἐκθέσεως ἐσθ' κ. Ἐπέστου ἐπιχειροῦμεν ὡς ἐπὶ ἐκθέσεωμεν ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς καὶ διὰ θραχέων σκέψεις τινὰς περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Ἡ ἀνάλογος πρὸς τοὺς φόρους καὶ δικαία χρηματικὴ χορηγία τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς δημοτ. παι- δεύσεως εἶναι τὸ πρῶτον αὐτῆς καὶ ἐπιτακτικὸν καθήκον, ἐπερ παρέλι- πε μέχρι τοῦδε κατὰ τρόπον ἀνάρ- μοστον εἰς πεπολιτισμένην καὶ εὐ- ρωπαϊκὴν ἔως εὐκλυθέτησιν. Ἐν τούτῳ ἡ ἀγγλικὴ διοίκησις ἔλαβε παρὰ τῷ Κυπρ. λαοῦ τρανότατα μαθήματα φωνηθῆσα πολλὰ κατω- τέρα τῆς ἐκπολιτιστικῆς αὐτῆς ἀ- ποστολῆς καὶ μὲν ἄλλως ὑστερήσασα τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς.

Ζηλοτύπως ἐχόμενος ὁ λαὸς οὕτως τῆς ἐθνικῆς του παιδείας, κατ' ἐξοχὴν μορφωτικῆς, δὲν ἐχρησθε παρὰ τῆς ἀλλοθελίας καὶ ἐξουσίας κυβερνήσεως εἰμὴ τοῦ ἀναλογούντος μέρους ἀπὸ τῶν ἀδρῶν φόρων ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς τῶν τέκνων του, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐδὲ ἴσως ἀποστάντην ὑποχρέωσιν πάσης πεπολι- τισμένης Κυβερνήσεως παρέβη κατὰ τρόπον καὶ εἰς βαθμὴν ἀξιοθρήνη- τον ἢ ἀγγλικὴ ἐν Κύπρῳ διοίκησις.

Φαίνεται ἐντούτοις ὁ λαὸς οὕτως ὅτι δὲν ἀποκάνει: δαπανῶν καὶ μο- χθῶν ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων του καὶ ἀπὸ τινος χρόνου ἤρξατο ἐργαζόμενος πρὸς ἀνεγέρσιν σχολικῶν κτιρίων εὐπρεπῶν καὶ προσφόρων δι' ἀγγρασίας, εἰς ἣν διὰ νόμου ὑποχρεοῦται πρὸς κατα- σκευὴν ὁδῶν, καὶ δι' ἐλπίδος ἔχομεν ὅτι ἐν οὐ μακρῷ χρόνῳ αἱ ἑλληνι- καὶ κοινότητες τῆς νήσου ἐξ ἰδίων ἔδωκεν ὅσα ἀποκρίνωσι τὰ ἀναγκαῖα ἔκπα δευτέρια εἰς τὰς ἀξιοῦσας παι- δευτικὰς καὶ ὑγιεινὰς ἀξιώσεις τῶν κατ' ἡμᾶς χωρίων.

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Τὸ διδάσκον προσωπικὸν ὁπωσδι- ποτε φιλότιμος καὶ πατριωτικῶς ἐργαζόμενον δὲν ὑστερήσει μὲν ἄλλως τῶν προσδοκίων τῆς χώρας καὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς ἐντούτοις ἐπέ- στη ὁ καιρὸς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τούτου ἐν τῇ θεαρέστῳ καὶ πατριωτικῶς ἐργῆ τῷ καὶ πρὸς πλε- ρότερον καὶ ἀρτιότερον καταρτισμὸν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μεγά- λης καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς του. Εἶ- ναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη πρῶτον ἢ εἰλόγος αἰετῆς τῆς μεθοδολογίας του καὶ ἡ προμήθεια ἔδωκε τῶν μέσων πρὸς τελειοποίησιν του, περὶ ὧν καὶ ἄλλοτε εἰπέμεν καὶ προσεχῶς θὰ ἐπαναλάβωμεν.

ΠΡΟΩΡΟ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΙΣ

Στερούμενο στατιστικῶν πληρο- φοριῶν περιοριζόμεθα εἰς τὰς προσω- πικὰς ἡμῶν ἐντυπώσεις καὶ τὰς πληροφερίας τῶν διδασκάλων, καθ' ἃς μὲν ἄλλως λαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων μαθητῶν εἰς τὰς ἀ- νωτέρας τάξεις τῶν δημοτικῶν scho- λείων, ἐνῶ ἐ κατώτερα βροθουσι μαθητῶν καὶ ἡ καθόλου φοιτησις παρ' ἡμῶν ἰσορρομεῖ πρὸς τὴν τῶν πεπολιτισμένων χωρίων. Ἐξαστῆς φοιτησις τῶν παθῶν εἰς τὰ σχολεῖα δὲν εἶναι μακρὰ, ὡς ὅμως ἐπὶ δὲν παρέχει αὐτὴ εἰς τοὺς μαθητὰς τὰ ἀναγκαῖα βωθικὰ ἐφόδια ἅτινα θὰ ἐφέλλκων τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν γονέων καὶ θὰ ἐκράτου ἐπὶ πλείονα χρόνον τοὺς παῖδας ἐν τοῖς σχολείοις. Οἱ τε ἀστοὶ καὶ οἱ ἀγρόται τῶν ἐρ- γατικῶν καὶ χειρωνακτικῶν τάξεων σπεύδουσι μετ' ἐπιπόλαιον γραμμα- τισμὸν νὰ ἀποκόρωσι τὰ τέκνα των ἐκ τῶν σχολείων καὶ χρησιμοποιή- σωσιν αὐτὰ εἴτε εἰς τὰς ἰδίας ἐργα- σίας εἴτε εἰς ἄλλα βιοποριστικὰ χει- ρωνακτικὰ ἔργα. Καὶ ὡς ἔχουσι ἀπὸ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἀγορῆς ὁρῶς καὶ συμφερόντως πράττουσιν οἱ γονεῖς, διότι ἡ περαιτέρω φοιτη- σις εἰς τὸ σχολεῖον, πλὴν τινῶν θε- ωρητικῶν γνώσεων, οὐδὲν πλέον προστίθουσι εἰς τὴν πρακτικὴν μόρ- φωσιν τοῦ παιδὸς, εἰμὴ διέτρεχεν οὕτως καὶ τὸν κίνδυνον νὰ περιφρο- νήσῃ τὴν ἐργασίαν.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἐὰν ἡ δημοτ. παιδεία ἐξακολου- θήσῃ ὡς ἔχει νῦν, θὰ παρασκευάζῃ μόνον ἀπλῶς καὶ στοιχειωδῶς γραμ- ματισμένους ἐργάτας καὶ τεχνίτας μηχανικῶς ἔως ἐργαζόμενους ὅπως ἐξιδάχθησαν παρὰ τῶν ἰδίων τε- χνιτῶν καὶ οὐδεμίαν ἐφεσιν ἔχοντας πρὸς προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν ἔργων αὐτῶν. Τεταύτη κατάστασις καὶ ἡθικῶς καὶ ὕλικῶς εἶναι ὀλε- θρία εἰς τὸν τόπον.

Ὁ λαὸς τῆς Κύπρου διὰ λόγους ἱστορικοῦς ὑστερεῖ μὲν ἄλλως περὶ πᾶσαν βιοτεχνίαν. Ὁ Κύπριος γε- ωργὸς μετέρχεται τὴν γεωργίαν ὡς οἱ πατέρες καὶ πάπποι του, οἵτινες ἤσαν δουλοπάροικοι ὑπὸ τοὺς Φράγ- κους καὶ τοὺς Ἑνετοὺς, πάντα δὲ λόγον εἶχον νὰ μὴ ἐπιδιώκωσι τὸν πλουτισμὸν ὑπὸ τὴν τουρκικὴν τυ- ραννίαν διακινδυνεύοντες οὕτω καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν. Διὰ ταῦτα ἡ γεωργία κατὰ πάντας τοὺς κλάδους αὐτῆς οὐ μόνον στάσιμος παρέμεινεν ἐπὶ ἐπὶ ἔδωκε αἰῶνας ἀλλὰ καὶ ὑστε- ρήσε τῶν παλαιτέρων αὐτῶν χρόνων.

Ἐντούτοις ἡ νῆσος εἶναι χώρα κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ πᾶσα πεπολιτισμένη Κυβέρνησις μεριμνῶ- σα ὑπὲρ τῆς σχετικῆς εὐθυμίας καὶ πρὸς αὐτῆς ὠφελειαν ἀπασαν τὴν

προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν αὐτῆς νὰ στρέψῃ πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ πρὸς τὰς συναφεῖς ταύτης βιοτεχνίας. Ἐντούτοις μόλις πρὸ δέκα ἐνιαυ- τῶν συνέστησε τμήμα γεωργικῶν, οὐ- τίνος τὴν συντήρησιν ἤξισωσεν ἡ κυ- βέρνησις δι' ἐκτάκτου φορολογίας, παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη βαρεῖς φόρους, καὶ ἐγένετο γλισχροτάτη περὶ πᾶσαν χρηματικὴν χορηγίαν πρὸς αὐτό. Τὸ γεωργικὸν Τμήμα ἐν τῇ μέτρῳ τῶν οικονομικῶν του πόρων ἐπραξεν ἱκανὰ, δὲν ἐπραξε δὲ πλείονα καὶ ἐνεκεν τῆς ἐπιμόνου καὶ δυσεκνι- κήτου συντηρητικότητος τῶν ἀγρο- τικῶν τάξεων ἐν πάσῃ χώρᾳ.

Τὴν ἀγροτικὴν ἀκαμψίαν πάνυ δυσχερῶς πολεμουμένην παρὰ τῇ καθεστηκυίᾳ ἡδὴ ἡλικίᾳ, δύναται νὰ ἐξαλειφῇ ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτι- κὴ ἐν τοῖς δημοτ. σχολείοις διδασκα- λία τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς γεωπο- νίας καὶ ἡ αἰσθητὴ ὡς εἶπειν ἐπίδει- ξις τῶν ἀπὸ τούτων ὕλικῶν ὠφελει- ῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀπέ- βλεπεν ἡ εἰσήγησις τοῦ πρῶτον Διευ- θυντοῦ τῆς Γεωργίας κ. Π. Γενναδίου οἱ παρασκευαζόμενοι ἐν τῷ διδασκα- λείῳ τοῦ διδάσκαλοι διδάσκωνται καὶ γεωπονικὰ. Εἰσηκούσθη μὲν ἡ εἰσήγησις του ἐκεῖνη καὶ εἰσήχθη- σαν γεωπονικὰ μαθήματα ἐν τῷ προσρητημένῳ εἰς τὸ Γυμνάσιον δι- δασκαλείῳ, οἱ καρποὶ ὅπως αὐτῶν ἐγέν- οντο πενιχρότατοι, ἐνεκεν τῆς ἀ- στόχου διαχειρίσεως καὶ ἐποπτείας αὐτοῦ. Οὐ μόνον ἡ δέουσα ἐποπτεία δὲν ἠρηκῆθη περὶ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ὁ πῆρξεν περίοδος, καθ' ἣν ὁ διδά- σκαλος τῆς γεωπονίας ἐχρησιμο- ποιεῖτο ἀποκλειστικῶς ὡς κομματι- κὸς ψηφοθήρας καὶ νεκρῆς ἐν νασίς καὶ ἐν τριβόχοις, ἐξ οὗ τὰ γε- ωπονικὰ μαθήματα ἐτέθησαν ἐν ἐ- σχάτῃ μορῇ ἐξ ἧς ἀδύνατον ἐν ἡδυ- νήθησαν ν' ἀναγάγωσιν αὐτὰ οἱ δι- ἀδοχοὶ του. Τὸ κατὰφορτον ἄλλως ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ δημοτ. σχολείου ἐξ ἄλλων θεωρητικῶν ἔ- δωκε μαθημάτων δὲν ἐπιτρέπει χρέ- νον πρὸς κηπουρικὰς καὶ ἄλλας γεω- πονικὰς ἀκτῆσεις τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν Δημ. Σχολεί- ων, οὐδὲν δὲ ὦνησεν ἐν τούτῳ καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς ἐλγὸς ἐνίων διδασκάλων πειραθέντων ὅπως ἰδρῶσιν ὑπο- δειγματικῶς κήπους διὰ τοὺς μαθη- τὰς καὶ τὰς κοινότητας, διότι ἀφέ- θησαν οὕτως εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν δυ- νάμεις καὶ τὰ μέσα ἔδωκε ἀσθενῆ καὶ ἀτελεσφόρητα.

Ἐντούτοις ἡ νῆσος εἶναι χώρα κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ πᾶσα πεπολιτισμένη Κυβέρνησις μεριμνῶ- σα ὑπὲρ τῆς σχετικῆς εὐθυμίας καὶ πρὸς αὐτῆς ὠφελειαν ἀπασαν τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μέριμναν αὐτῆς νὰ στρέψῃ πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ πρὸς τὰς συναφεῖς ταύτης βιοτεχνίας. Ἐντούτοις μόλις πρὸ δέκα ἐνιαυ- τῶν συνέστησε τμήμα γεωργικῶν, οὐ- τίνος τὴν συντήρησιν ἤξισωσεν ἡ κυ- βέρνησις δι' ἐκτάκτου φορολογίας, παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη βαρεῖς φόρους, καὶ ἐγένετο γλισχροτάτη περὶ πᾶσαν χρηματικὴν χορηγίαν πρὸς αὐτό. Τὸ γεωργικὸν Τμήμα ἐν τῇ μέτρῳ τῶν οικονομικῶν του πόρων ἐπραξεν ἱκανὰ, δὲν ἐπραξε δὲ πλείονα καὶ ἐνεκεν τῆς ἐπιμόνου καὶ δυσεκνι- κήτου συντηρητικότητος τῶν ἀγρο- τικῶν τάξεων ἐν πάσῃ χώρᾳ. Τὴν ἀγροτικὴν ἀκαμψίαν πάνυ δυσχερῶς πολεμουμένην παρὰ τῇ καθεστηκυίᾳ ἡδὴ ἡλικίᾳ, δύναται νὰ ἐξαλειφῇ ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτι- κὴ ἐν τοῖς δημοτ. σχολείοις διδασκα- λία τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς γεωπο- νίας καὶ ἡ αἰσθητὴ ὡς εἶπειν ἐπίδει- ξις τῶν ἀπὸ τούτων ὕλικῶν ὠφελει- ῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀπέ- βλεπεν ἡ εἰσήγησις τοῦ πρῶτον Διευ- θυντοῦ τῆς Γεωργίας κ. Π. Γενναδίου οἱ παρασκευαζόμενοι ἐν τῷ διδασκα- λείῳ τοῦ διδάσκαλοι διδάσκωνται καὶ γεωπονικὰ. Εἰσηκούσθη μὲν ἡ εἰσήγησις του ἐκεῖνη καὶ εἰσήχθη- σαν γεωπονικὰ μαθήματα ἐν τῷ προσρητημένῳ εἰς τὸ Γυμνάσιον δι- δασκαλείῳ, οἱ καρποὶ ὅπως αὐτῶν ἐγέν- οντο πενιχρότατοι, ἐνεκεν τῆς ἀ- στόχου διαχειρίσεως καὶ ἐποπτείας αὐτοῦ. Οὐ μόνον ἡ δέουσα ἐποπτεία δὲν ἠρηκῆθη περὶ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν, ἀλλὰ ὁ πῆρξεν περίοδος, καθ' ἣν ὁ διδά- σκαλος τῆς γεωπονίας ἐχρησιμο- ποιεῖτο ἀποκλειστικῶς ὡς κομματι- κὸς ψηφοθήρας καὶ νεκρῆς ἐν νασίς καὶ ἐν τριβόχοις, ἐξ οὗ τὰ γε- ωπονικὰ μαθήματα ἐτέθησαν ἐν ἐ- σχάτῃ μορῇ ἐξ ἧς ἀδύνατον ἐν ἡδυ- νήθησαν ν' ἀναγάγωσιν αὐτὰ οἱ δι- ἀδοχοὶ του. Τὸ κατὰφορτον ἄλλως ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τοῦ δημοτ. σχολείου ἐξ ἄλλων θεωρητικῶν ἔ- δωκε μαθημάτων δὲν ἐπιτρέπει χρέ- νον πρὸς κηπουρικὰς καὶ ἄλλας γεω- πονικὰς ἀκτῆσεις τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν Δημ. Σχολεί- ων, οὐδὲν δὲ ὦνησεν ἐν τούτῳ καὶ ὁ ἐξαιρετικὸς ἐλγὸς ἐνίων διδασκάλων πειραθέντων ὅπως ἰδρῶσιν ὑπο- δειγματικῶς κήπους διὰ τοὺς μαθη- τὰς καὶ τὰς κοινότητας, διότι ἀφέ- θησαν οὕτως εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν δυ- νάμεις καὶ τὰ μέσα ἔδωκε ἀσθενῆ καὶ ἀτελεσφόρητα.

Ἐντούτοις ἡ νῆσος εἶναι χώρα κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ πᾶσα πεπολιτισμένη Κυβέρνησις μεριμνῶ- σα ὑπὲρ τῆς σχετικῆς εὐθυμίας καὶ πρὸς αὐτῆς ὠφελειαν ἀπασαν τὴν

συνεργασίᾳ τῆς κοινότητος καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ Γεωργ. Τμήμα πρέπει νὰ πε- ριέλθῃ εἰς στενωπὰς σχέσεως πρὸς τοὺς διδασκάλους τῆς νήσου καὶ δια- τελῶσιν ἀμφότεροι ἐν συνεννοήσῃ καὶ συνεργασίᾳ διηνεκί, ὧν τὰς λεπτο- μερείας δὲν δύναμεθα νὰ ἐκθέσωμεν ὡς ἐκθέσωμεν μόνον ὅτι πρέπει ἢ ἐκπαιδεύσει τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ μετὰ τῆς ἀνθρωπιστικῆς καὶ ἐθνικῆς νὰ προσλάβῃ καὶ διευθύνειν πρακτι- κὴν ἐπαγγελματικὴν διὰ τῆς ἰδρῶσε- ως σχολῆς ἐπαγγελματικῆς, εἰς ἣν θὰ φοιτῶσιν οἱ ἀπόφοιτοι πλήρων δημοτ. σχολῶν ἢ καὶ οἱ δι' ἀπορ- ς ἀποφοιτῶντες ἀπὸ τῆς πέμπτης τάξεως. Αἱ διδασκόμεναι τέχναι ἐν- ταις ἐπαγγελματικαῖς σχολαῖς θὰ εἶναι αἱ συνηθέστεραι ἐν τῇ νήσῳ καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας τελειο- ποιούμεναι σὺν τῷ χρόνῳ διὰ τῆς προτύπου θεωρητικῆς μαθήσεως καὶ πρακτικῆς ἀσκήσεως τῶν μαθητῶν περὶ τὴν χρῆσιν τελειότερων ἐν αὐ- ταῖς μηχανημάτων καὶ εργαλείων καὶ παρασκευῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν αἰρημένων χω- ρῶν.

Πόσον καὶ περὶ τὰς τέχνας ὑστε- ρούμεν κατέστησαν δηλον πρόσω- γες μετανάσται ἀπὸ τῆς γειτόνος τουρκικῆς ἐπικρατείας ἰδὲ ἀρμένιοι ἐγκαταστάτες παρ' ἡμῶν καὶ μεταρ- χόμενοι διάφορα ἐπαγγέλματα πολ- λὰ μᾶλλον τῶν ἡμετέρων προηγημέ- νοι.

Δὲν προτιθέμεθα ἐνθάδε νὰ ἐκθε- σωμεν τὰς λεπτομερείας τῆς λει- τουργίας τῶν σχολῶν τούτων ἀλλὰ νὰ ὑποβάλωμεν μόνον τὴν ἰδέαν καὶ ἐπο- τρῶνωμεν τὰς τε κοινότητας καὶ τὴν κυβερνήσιν εἰς πραγμάτων ταύτης.

Κάλλιστα γινώσκει ἡ Κυβέρνησις ὅτι τῶν κοινοτήτων οἱ οικονομικοὶ πόροι εἶναι λίαν πενιχροὶ, πάνυ δὲ βεβαρημένοι αὐταὶ ὑπὸ μυστῶν οἰκο- νομικῶν ὑποχρεώσεων. Ἡ περαιτέρω συμπλήρωσις τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς παιδεύσεως τοῦ λαοῦ θ' ἀπαιτήσῃ μεγάλας προσθέτους δα- πάνας, ἃς θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ κατα- βάλωσιν αἱ κοινότητες ἀνευ γενναίας κυβερνητικῆς χορηγίας, ἣν ὀφείλει νὰ παράσῃ αὐτῇ ἐὰν θέλῃ νὰ λέγηται καὶ νὰ εἶναι πεπολιτισμένη καὶ ἀναγνωρίσῃ τὰς βαρεῖς εὐθύναις ἃς ἀνέλαβε πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἀνα- λαβοῦσα τὴν διοίκησιν τῆς νήσου ἀπὸ χειρῶν τουρκικῶν.

Ἐντούτοις ἡ νῆσος εἶναι χώρα κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ πᾶσα πεπολιτισμένη Κυβέρνησις μεριμνῶ- σα ὑπὲρ τῆς σχετικῆς εὐθυμίας καὶ πρὸς αὐτῆς ὠφελειαν ἀπασαν τὴν

Η ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΠΟΤΥΜΠΑΝΙΖΟΜΕΝΗ

[Συνέχεια εκ των προηγουμένων]

Άλλοις επίθεσις της Μ. Εκκλησίας εις τὰ της Κύπρου παρουσιάζονται κατά τὸν 12ον αἰώνα ἐπὶ Πατριάρχου Δουκᾶ Χρυσοβέργη, τὴν δ' ἐπέμβασιν ταύτην ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως ἀνομάζει ἐξέσκησιν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας δικαιοῦματος. Πρὸκειται περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ γενομένης καθαιρέσεως τοῦ ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Ἰωάννου, ἀκυρωθείσης ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλεως Συνόδου. Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς τε καθαιρέσεως καὶ ἀκυρώσεως διέσωσαν ἡμῖν ὁ τῶν κανόνων Ἑρμηνευτὴς Βαλαμίων, ἐπαναλαμβάνει δ' αὐτὸ ὁ Φίλιππος Γεωργίου καὶ ὁ Hackett. Κατὰ τὸν Βαλαμώνα λοιπὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Ἰωάννης μετὰ συνόδου ἑνδεκά ἐπισκόπων καθήρεσε τὸν ἐπίσκοπον Ἀμαθοῦντος Ἰωάννην, ἀλλ' οὗτος—παρὰ τὸν ἰδ' κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου—ἐποίησάτο Ἐκκλησίῳν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις παρέπεμψεν αὐτὴν εἰς τὴν Σύγκλητον, αὐτῆ δὲ μετὰ τῆς ἀπαρυσιασθείσης συνόδου διέγνω ἄκυρον εἶναι τὴν καθαιρέσιν... διὰ τὸ μὴ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἐπίκειναι εἶναι τῆς δωδεκάδος τῶν ἐπισκόπων, ἀλλὰ ταύτην τοῦτο συνυπάγεσθαι. Τὸ γεγονός εἶναι ἀναντιρρήτου ἐπιπέδου: ἰδικαιοῦτο ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως Δουκᾶς ὁ Χρυσοβέργης ν' ἀκυρώσῃ τὴν καθαιρέσιν; Ὁ τε Φιλ. ππος Γεωργίου καὶ ὁ Hackett, εἰς οὓς καὶ παραπέμπει ἡ ἐκθεσίς, ἀμφιβάλλουσι περὶ τοῦτου, δι' ὃ καὶ ὁ μὲν πρῶτος λέγει: «Περὶ τὸν ἀπαρτηρήσασιν ἐν ταῖς κατὰ πόλιν εἶνε δίκαιον ὁ Κων)πόλεως, ἐπὶ τῶν εἰρημένων λόγων ρασίζόμενος; ν' ἀκυρώσῃ τὴν ὑπὸ δώδεκα ἐπισκόπων, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, γενομένην καθαιρέσιν» (σελ. 38), ὁ δὲ δεύτερος τὰδε: «Ἄλλ' εἴαν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεώρησεως τῆς ἀποφάσεως ἀνῆκεν ἀλλὰ ἄλλῳ, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐνοχίας, ἢ ἑκαστος ἔχει περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ δικαιοδοσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου» (σελ. 55).

Ἡ γνώμη αὐτῆ τοῦ Hackett καθ' ἡμᾶς εἶνε ὀρθοτάτη, διότι ὑπάρχουσι πλείστοι κανόνες (δ' στ' ἰδ' καὶ ἰε' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ, γ' ε' καὶ ἰδ' τῆς ἐν Σαρδικῇ, κθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ καὶ ἄλλοι) ἀφορῶντες εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, οἵτινες ἀναφεροῦσιν ἀλλήλους, εἴαν δὲν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ ἀνεξαρτησία ἢ ἐξάρτησις τῆς ἐπιλαμβανόμενης τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως ἐνὸς ἐπισκόπου Συνόδου. Καὶ οἱ μὲν τῶν κανόνων τούτων (δ' στ' καὶ ἰε' τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ) ἀπαγορεύουσιν ἐκκλησίαν, ἄλλοι δὲ (γ' ε' καὶ ἰδ' τῆς ἐν Σαρδικῇ, κθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ) ἐπιτρέπουσιν ἐκκλησίαν τῷ ἐπισκόπῳ Ρώμης, ὅστις εἴαν κρίνῃ καλὸν νὰ ζετασθῇ καὶ ἐκ δευτέρου ἡ ὑπόθεσις, γράφει αὐτοῖς ἀγγιχθεῦσθαι, ἢ γουν τῆς ἀρχιεπίσκοπίας, ἐν ἧ ὁ καταδικασθεὶς ἐπίσκοπος ἐστίν (Ζωναρᾶς πρβλ. καὶ ἰδ' κανόν τῆς Σαρδικῆ), οἱ ἀγγιχθεῖσθαι δ' οὗτοι ἐπίσκοποι ὀφείλουσι ἐκρίναι τὴν ὑπόθεσιν μετὰ τῶν ἐγγχωρίων ἐπισκόπων καὶ διευλυτῶσαι αὐτήν» (Βαλαμίων). Κατὰ ταῦτα λοιπὸν, καὶ ἐν ἧ περιπτώσει ὑποθεθῇ ὅτι ὁ Κων)πόλεως εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς ἐκκλήτου (ὡς πρῶτος μετὰ τὸν Ρώμης) εἶδει καὶ πάλιν νὰ γράψῃ πρὸς τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκόπους, οἵτινες μετὰ τῶν ἐγγχωρίων ἐπισκόπων ὤφειλον ν' ἀναθεωρήσωσι τὴν δίκην: οὐδέποτε δ' ὅμως οὐδαμῶς ἐπε-

τρέπετο αὐτῷ ὅπως ἐν Κ)πόλει αὐτῷ: μετὰ τῆς Συνόδου καὶ τῆς συγκλητικότητος; ἀκυρώσῃ τὴν καθαιρέσιν, διότι μόνος ἀδύνατος καὶ λύειν δύναται. Διὰ τοῦτο γοῦν τὸν ἐπιτιμηθέντα πρ' ἐπιτοκίου ἀληθικὸν καὶ ἀπορισθέντα—οὐ δεῖ πρ' ἑτέρου δεχθῆναι ὡς ἀνεπίτιμῆτον, εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ λυθῇ τοῦ δεσφύσαντος (ἐρμην. εἰς τὸν στ' καν. τῆς ἐν Ἀντιοχ.).

Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκκλήτου πάντων τῶν ἐπισκόπων οὐδὲς καὶ ὡν παρέχει οὐτε τῷ Ρώμης, οὐτε τῷ Κων)πόλεως, δι' ὃ καὶ λέγει ὁ Ζωναρᾶς αὐτὸς οὖν τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου ἐστὶν ὁ κανὼν (ὁ ε' τῆς ἐν Σαρδικῇ, ἐν οἱ Πάπαι ἀπέδιδον τῇ ἐν Νικαίᾳ Συνόδῳ) οὐτε πάσας τὰς ἐκκλήτους τῶν ἐπισκόπων ἀνατίθεισιν αὐτῷ, ἀλλὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ. Ὑπέκειντο δὲ τότε τῇ Ρωμαίων Ἐκκλησίᾳ καὶ δυτικαὶ πᾶσαι σχεδὸν Ἐκκλησίαι, αἱ Μακεδονικαὶ δηλαδὴ, αἱ Ὁ. τεταλικαὶ, αἱ τοῦ Ἰλλυρικῆς, οἱ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Πέλοπος, καὶ αἱ τῆς λεγομένης Ἡπειροῦ, αἵτινες ὑστερον τῷ Κων)πόλεως ὑπετέθησαν, ὡς ἐκείνῳ λοιπὸν καὶ τὰς ἐκκλήτους αὐτῶν ἀνέκειντο. (Ἑρμην. εἰς τὸν ε' καν. τῆς ἐν Σαρδικῇ).

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων ἀναντιλέκτως συνάγονται τὰ εἰς:

α.) Ὅτι ὁ καθαιρέθης Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος Ἰωάννης παρὰ τὸν ἰδ' κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου διακελευόμενος αἰ τις ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου καθαιρέθης πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ καὶ ἐπίσκοπος; ὑπὸ Συνόδου, ἐνοχλήσῃ τολμήσει τὰς βασιλικὰς ἀκοάς... μὴδε μὴδε συγγνώμης ἀξιοῦσθαι, μὴδὲ χῶραν ἀπολογία; ἔχειν, μὴδ' ἐλπίδ᾽ ἀποκατατάσεως προσδοκᾶν,» ἐποίησάτο Ἐκκλησίῳν οὐχὶ εἰς τὴν συνόδον τῆς Κων)πόλεως, ἀλλ' εἰς τὸν αὐτοκράτορα.

β.) Ὅτι ἡ ἐκκλήτου εἰς τὴν Σύγκλητον, αὐτῆ δὲ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς συνόδου Κων)πόλεως ἠκυρώσῃ τὴν ὑπὸ Συνόδου ἑνδεκά ἐπισκόπων καὶ ἐνὸς ἀρχιεπισκόπου γενομένην καθαιρέσιν.

γ.) Ὅτι παρανόμως καὶ ἀντικανονικῶς παρίσταντο πολιτικοὶ ἄρχοντες (σύγκλητος) εἰς δίκην ἐπισκόπου.

δ.) Ὅτι ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως οὐδόλως ἰδικαιοῦτο, καίτοι ἐπεβλήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, νὰ δικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἀκυρώσῃ τὴν καθαιρέσιν.

ε.) Ὅτι καὶ ἐν ἧ περιπτώσει ὑποθεθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναθεώρησεως τῆς δίκης, ὁ Πατριάρχης Κων)πόλεως οὐδαμῶς ἰδικαιοῦτο: ὡς ἐκδικήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐν Κων)πόλει, ἀλλ' ὤφειλε ν' ἀποστείλῃ ἀντιπροσώπων αὐτοῦ εἰς Κύπρον, οἵτινες μετὰ τῶν ἐγγχωρίων ἐπισκόπων θὰ ἀνεθεώρουν τὴν ὑπόθεσιν.

Οὐδαμῶς ἄρα καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἀπαρυσιάζει ἀληθῆ ἐξέσκησιν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας δικαιοῦματος, ἀλλὰ παρουσιάζει ἀπλούστατα παράνομον καὶ ἀντικανονικὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἐνεκα ἀνωτέρας πολιτικῆς βίας. Ἄλλ' ἴσως ἐρωτήσῃ τις: διὰ τί δὲν διεμαρτυρήθησαν τότε τὰ λοιπὰ Πατριαρχεῖα κατὰ τῆς τοιαύτης ἐπεμβάσεως; ἀπαντῶμεν ἐν μιᾷ λέξει: Διότι κατατρυγόντο ὑπὸ τῶν Λατίνων.

Ἀπὸ τοῦ 12—16 αἰῶνος ἡ Κύπρος κτείχεται ὑπὸ τῶν Φράγκων, οἵτινες τοσοῦτ' ἐπέσαν θρησκευτικῶς τοὺς ὀρθόδοξους, ὥστε οὐ μόνον πολλὰς ἐκπτώσεις παρατηροῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐντελῆ ὑποδουλωσιν τοῦ Ὀρθοδόξου ἐλληνικοῦ κλήρου εἰς τὴν—ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκ τῆς μακρινῆς ταύτης ἱστορίας τῆς Κύπρου ὑπὸ τοῖς Φράγκοις, ὁ συντάκτης τῆς ἐκθέσεως προσάγει δύο καὶ μόνον παραδείγματα, ἅτινα, κατ' αὐτὸν, ἀκατα-

δεικνύσασιν τὸ αὐτῷ τῆς Ἐκκλησίας. Τίνα δὲ τὰ παραδείγματα ταῦτα; α' Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Ἰωάννης, λέγει, μετ' ἐπιβουλῆς ἐπὶ τῇ ἰσχῷ αὐτοῦ εἰς τοὺς Λατίνους, εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἐσπευσε ὅπως τὴν συγγνώμην τῷ 1250, καὶ δύο ἐτη ἀρτίτερον ἐκεῖ ἐσπευδεν ὁ ἐπίσκοπος Σολέ Λεόντιος φέρει γράμματα τοῦ ἐκδιωχτοῦ ἀρχιεπισκόπου Νεοφύτου πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γερμανόν

Γ. Δ. Ο ΑΙΔΕΣΙΜ. Κ^ς ΧΑΚΚΕΤ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠ. ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 7)20 Μαΐου τοῦ Λονδινεῖου Ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ «Φύλαξ» (Guardian) ὁ Βρεττανικὸς λόγιος αἰ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου αἰδεσ μ. κ Χάκκετ ἀπαντῶν εἰς διατριβὴν ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ δημοσιουθεῖσιν τῇ 8 Μαΐου ν. ἡ. ἔγραψε τὰδε:

Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 8 ἰστανίου ὑπάρχει διατριβὴ ἀπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ζητήματος ἐν Κύπρῳ ἧτις ὑπελογισθῆ μάλλον ὅπως παραπλήρησεν τοῦ ἀγνοοῦντος τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς ὑποθέσεως. Ἐπειδὴ τυχρῶ ἐγγύτατα μελετήσῃ; τοῦτο, παρακλῶ νὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ παράσχῃ παρατηρήσεις τινὰς πρὸς ἐξήγησιν, μόνον δ' ἔχω σκοπὸν ἵνα παραστήσω τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν ὑποθέσεων. Ἴνα ἐνοχίσωσιν οἱ ὑμῖν ἀναγνώσται τὸ ζήτημα ἐστὶ ἀναγκαῖα σύντομος περίληψις τῶν πρὸς τοῦτο σχετιζομένων συμβεβηκότων.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ 1900, τοῦ τελευταίου Ἀρχιεπισκόπου, Σωφρονίου Β' ἐγένοντο αἱ εἰθημέναι ἐκλογαὶ τῶν ὠρεῖλον νὰ βοηθήσῃ τὴν τοπικὴν Συνόδον πρὸς ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου του. Οἱ ἀντιζήλοισι οὐ χηρῖουσι; Ἐθρόνου ἦσαν οἱ ἐπίσκοποι Κιτίου καὶ Κυρηνεῖας ὁ πρῶτος ἦτο δημοσιεὶς ὑποψήφιος; ἐνὸς δὲ δεύτερος; ἠννοεῖτο ὑπὸ τῆς Συνόδου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ συνόλου τῶν ἐξήκοντα ἀντιπροσώπων εἶδειν ὅτι τεσσαράκοντα εἰς ἦσαν ὑπὲρ τοῦ Ἐπισκόπου Κιτίου καὶ δεκατέσσαρες μόνον ὑπὲρ τοῦ ἀντιπάλου του. Συμφωνῶντες πρὸς τὸ ἐπικρατήσαν ἔθος, ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος, ἔχων τὴν πλειονοψίαν εἶδει νὰ ἀναγορευθῇ Πρόεδρος. Τὰ μέλη θύμης τῆς Συνόδου ἀπόφασιν ἔχοντα πᾶσιν ὅπως νὰ κωλύσωσιν τὸν διορισμὸν, ἠμφισβήτησαν τὴν νομιμότητα τῶν ἐκλογῶν τῶν ὑποστηρικτῶν του καὶ προέβησαν τὴν ἐξέλεξιν αὐτῶν. Ἐν τούτῳ οἱ τῆς ἄλλης μερίδος, ὑποπεύοντες τὴν κολὴν πίστιν τῆς προτάσεως, δὲν ἐδέχοντο χωρὶς τῶν ἀπειτούμενων προϋποθέσεων πρὸς ἐξτελέσειν ἀμερολήπτου ἐξελίξεως. Ἄς ὅμως ἠννήθησαν. Τούτου ἐνεκεν αὐτῆ προσέβηκε τὸ κανονικὸν τῆς Συνόδου καὶ ἐντεθῆν ἡ ἐρὶς ἧτις, πρὸς βαθεῖν ὄλιφιν καὶ εἰλικρινῆ λύτην πέντος φίλου τῆς ἀρχαίας καὶ ἀποστολικῆς ταύτης Ἐκκλησίας, ἐκράτησεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀκτὼ παρελλόντα ἐτη ἐν ταρχῇ

Τὸ μίγα συλλαβιστικὸν (φιντασιτικὸν μάλλον ἢ πραγματικὸν) ὅπερ ἀναφέρει ὅτι συνεκροτήθη ἐν Λευκωσίᾳ τῷ 9 Ἀπριλίῳ ἐκπροσώπει μόνον τὴν γνώμην τῆς Κυρηνεῖας μερίδος. ἧτις ἀρᾶται τὸ τέταρτον ἰσήμερον οὐδὲ τοῖ 1)7) τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου. Τὸ διεμαρτυρηθῆναι κατὰ τῆς ἀσκονδάλωδος καὶ μονομεροῦς ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τοπικὸν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα εἶναι ἀστοπὸν καὶ δύναται μόνον νὰ παραπλήρησεν τοῦ ἀγνοοῦντος τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς

ὑποθέσεως: ἐπὶ εἶναι σχεδὸν εὐλογον δι' ἐκείνους οἵτινες τῷ 1901 ἐπέκλεσαν τὴν βοήθειαν τῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως, ἧ; τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀποδοκιμαζομένων, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν καθόδον τῶν πατριαρχικῶν ἐξέρχων εἰς τὴν νήσον τῆς προκλήσει τῶν ἀντιθέτων αὐτῶν. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ οὐδέποτε οὐδ' ἐλαχίστην ἐπέδειξαντο πρῶτα ὅπως ἀειμέβαιν εἰς τὸ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ συμπεριφορά τῶν ἐν τῷ ἀκανθῶδει ἀληθῶς ζητήματι τοῦτ' ἐσημετώθη δὲ αὐστηροτάτης ἀμερολήφειας. Εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μόνον ἀνῆκει ἀπὸ ἀμνημονεύτου συνθέσει καὶ ἀναπαλλοτριώτου δικαιοῦματος ἢ προνομία τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐτοῦ. Πάνυ ἐρρωμένως καὶ προσηκότως ὅ' ἀπέκρουε πᾶσαν τοιαύτην ἀδικιολόγητον ἐπέμβασιν.

Καὶ πολὺ πρότερον ἐτι, τῷ 1902, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἀποικίων ἀνεγνώρισε τὴν ἐλευθερίαν ταύτην ἀπὸ κατεπεμβάσεως ἐν ἐπιστήμῳ ἐπιστολῇ μηνὶ Σεπτεμβρίου τοῦ ἐτους; ἐκείνου πρὸς τὸν Μ. Ἀρμοστήν τῆς Κύπρου, ἐν ἧ ἐκπερασμένως δηλοῦται ὅτι αἱ μόνον ἐπιθυμίαι τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἵνα οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου ἀρεθῶσιν ἐλευθεροὶ ὅπως ἐκλέξωσι τὸν Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῶν καθ' ὅν τρόπον εἶναι εἰθημέναι ἐκ παλαιάτων χρόνων».

Ὅτω καταπίπτει ἡ κατηγορία αὐτῆ. Ἢ κατὰληψι; καὶ κατοχῇ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ μεγάρου, δι' ἣν παραπονούνται, ἐγένοντο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας τάξεως; ὅτε οἱ τῆς μερίδος τοῦ Μητροπολιτοῦ Κιτίου ἠπειλήσαν νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' αὐτὸ (πεβέθησαν καὶ ἐπιβλήθη εἰς αὐτὸ) μεθῶντες; ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρηνεῖας προὔθηθεν νὰ ἐθροίσωσιν αὐτὸν ἐν τῇ χηρῶσῃ Ἀρχιεπισκοπῇ, μετὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὁ κοινὸν Πατριάρχου. Ἡ Κυβέρνησις, κατ' ἐλαβεν αὐτὸ ἀπλως; ἵνα προλαβῇ διατάραξιν τῆς δημοσίας τάξεως; πιθανὸν εἰς μακρῆν, ἐκβαλοῦσα ὁμοίως ἀμφοτέρω τῶν μερῶν καὶ διακρούσασα τὴν ἀπέρσιν αὐτῆς ὅπως κατέχῃ αὐτὴν μέχρι οὐ διευθετηθῇ τὸ ζήτημα ὀριστικῶς. Τὸ εἰσχωρῆν Νομοσχεδίων εἰς τὸ Νομοθετικὸν Συμβούλιον διαλαμβάνει μόνον περὶ τῶν ἐκλογῶν τῶν προμηθηθέντων γενικῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων, καὶ οὐδόλως σχετιζέται πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Πρὸκειται νὰ κανονισθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ ἐν τῷ μέλλοντι (τὸ νομοσχέδιον ὡς νόμος πᾶσι ἰσχύον ἀμα τῆς ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου ἐραπῆς καὶ ὑπ' ἀνάγκης γενομένου) ὥστε νὰ προλαμβῶνται οἱ αἰδιόποτε περαιτέρω ἐστάσεις αἵτινες ἠγέρθησαν κατὰ τῆς νομιμότητος αὐτῶν, καὶ ἡ εἰσχωρῆ τῶν ὀνοσχερῶς ὀφείλεται εἰς τὴν αἰρετᾶ Ὁρθόδοξᾳ μέλῃ τοῦ Νομοθετ. Συμβουλίου ὑποστηρικθέντα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, μόνον ἐπὶ τῷ σκοπῷ αἰνα τερατισθῆν ἐν τέλει τὸ ἀτεράτιστον τοῦτο ζήτημα.»

J. W. HACKETT, D. D. Πάρις τοῦ 14 Μαΐου 1908.

ΜΝΗΜΟΣΤΗΝ

Ἄφρον κατὰ τὴν ὀείαν λειτουργίαν τελοῦσθαι ἐπιθυμοῦσιν ἐβρίσιν ἐν τῷ Η. Ναυφ ἱερουργοῦντες ἐπὶ τοῦ ἐν Κερύφ ἀναπαυομένου προσφιλῆστάτου συζύγου καὶ πατρὸς ἡμῶν παρκαλοῦμεν τοὺς τιμῶντας τὴν μνημὴν αὐτοῦ ἵνα ἐνώσωσι τὰς δευτείας αὐτῶν μετ' ἡμῶν.

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 31 Μαΐου 1908.

Ἡ πενθοῦσα χώρα καὶ τὰ ὀρφανὰ ΓΕΩΡΓ. Χ. ΤΑΒΕΡΝΑΡΗ

Ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ὁ ἀλεξανδρινὸς «Ταχυδρόμος» ἐπὶ τῇ ἀφίξει ἐκείτου τοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Φαναρίου Μ. Πρωτοσυγγέλλου κ. Καλλινίκου Γεωργιάδου δημοσιεῖται ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἀνωθι ἐπιγραφήν περὶ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ ζητήματος ἡμῶν, κατ' ἐμπνευσίν, ὡς φαίνεται, ἐνόητον.

Φρονεῖ ὅτι οἱ ἐν Κων)πόλει κατενόησαν ὁ ἄστοπὸν καὶ ὀλέθριον τῆς δράσεως αὐτῶν ἐν τῷ ἀρχιεπισκοπικῷ ζήτηματι καὶ ἀπέστειλαν ἡδὴ περωτισμένον καὶ μετριότητα ἐκπρόσωπον φέροντα κλίδον ἐλαίας ἀνὰ χεῖρας ἵνα εἰλικρινῶς συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Οὐ μόνον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις πολλὴν ἐξεδήλωσε δυσφορίαν διὰ τὸ διαπραχθῆν τὸ ζήτημα τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐκλογῆς; Προέδρου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, οὐ μόνον ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐτήρησε χαρακτηριστικῆν σιγὴν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἐν Φαναρίῳ ἐκλογῆς ἀναλύσιζομένη τὸ ἐκθερμὸν καὶ ἀύστατον τῆς πράξεως, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι τῆς Ὀρθοδοξίας; δὲν ἠξίωσαν ἀπαντήσεως τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, Ζητοῦσιν τὴν ἀμφίβολον ἐμπειδίαν τῆς τάξεως διὰ τῆς ἀνομίας.

Μεθ' ὅλας τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου κυκλοφορούσας φήμας, ὡς ἐτροφοδοτεῖ ἡ γόνιμος φαντασίαν τῶν ἐκθέσεως ἐπὶ ὀκταετίαν δὴν νεομενόμεν τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κύπρου ἢ φωνῆ τῶν ἐν Κων)πόλει ἐπὶ νῆγα κατὰ τρόπον ἐπωδῶνως τραγικόν.

Πρὸ τῆς καταπλήξεως εἰς ἣν εὐρίθησαν οἱ ἐν Κων)πόλει, μετὰ τὰ ραχδαία ἐπεβλήντα γεγονότα, αἱ ὀλίγοι τῶν ἐν Φαναρίῳ ὀρθορρονοῦντων ἐταλῶναι μετ' εὐκολίας τὴν ἀσύνετον καὶ μεγαλομανῆ πολιτείαν τοῦ ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἀρχοντοῦ, ὅστις πρὸ πέντος διαβήματος ὤφειλε νὰ ἐξαπαλήσῃ πρῶτον τὴν παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ἐπίσχυσιν τῶν πατριαρχείων, ἵνα μὴ ὑπιστάνται ν' ἐν τῷ ραπισματῶ τοῦ; εὐτελισμοῦ; καὶ τὰς ταπεινώσεις, οἵτινες καθίσταται τοῦ γοήτρου καὶ τῆς τιμῆς τοῦ ἔθνους.

Τὸ νομοσχέδιον ὅπερ παρουσιάζουσι σκοπιμῶς; ὡς ὀλέθριον καὶ ἀνεπιτικὸν πρὸς κοινὴν παραπλήρησιν οἱ κατὰ συνθήκην αὐτεπάγγελτοι σὺνήγοροι τῶν κινδυνουμένων δὴν τῆς Κυπριακῆς θεομῶν, οὐδαμῶς; δύναται νὰ παρατηρηθῇ ὡς χαρακτηριστικῆς ὑπὸ φανασκοῦντων. Τὸ Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἀπλούστατα ζήτημα τοπικῶν δημοσιῶς τάξεως, προτιθέμενον νὰ ἐμπεδώσῃ τὰς προνομίας καὶ τοῦ; παρθελοθίντας θεσμοῦ; τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

Διὰ νόμων τοιοῦτων, ψηφισθέντων ὑπὸ τῆς Πολιτείας διέπονται ἅπασαι αἱ ἐλευθεροὶ αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι τῆς Ὀρθοδοξίας.

Διὰ τῶν νόμων τούτων ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1862 καὶ ἐπικυρωθέντων ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης, διέπονται καὶ αἱ τῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ὅστις ἐχόντων τῶν πραγμάτων, οἱ νηραλιώτεροι οὐδένα θὰ εἶχον διασχυρὸν νὰ μὴ πέμψωσιν εἰς Κύπρον τοὺς τρεῖς ἐπιστητούμενους ἐξέρχων; ὅπως ὑπεβελθῆσιν τὸ ἔργον τοῦ λαοῦ πρὸς ἀνάδειξιν κανονικοῦ καὶ νομίμου ἀρχιεπισκόπου, νὰ κληροδοτηθῇ αὐτῷ ἡ εἰρήνη; ἧτις ὡς μὴ ὤφειλεν ἐφυγαδεύθῃ ἀπὸ ὀκταετίας ἐκ τῆς ἀτυχοῦς νήσου.

Τὸ Φανάριον διίδον τέλος; ὅτι τὰ πράγματα χωροῦσιν ἀδηρίτως καὶ ἐξελίσσονται φυσικῶς κατὰ τὰς ἀπαιτή-

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΒΟΗΘΗΚΗ ΒΛΑΝΘΑΛΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Όροι συνδρομής.

Η συνδρομή είναι προπληρωτά υποχρεωτική. Έτησιαν εν Κύπρω Σελ. 10 Έξάμηνος » » 5 Έτησιαν εν τῷ ἔξωτερικῷ » » 12 Έξάμηνος » » 7 Οἱ λαμβάνοντες τὸν «Κυπριακὸν Φύλακα» μετὰ τοῦ περιοδικοῦ «Ζήνων» θὰ καταβάλλωσι συνδρομὴν προπληρωτέαν ὑποχρεωτικὴν. Έτησιαν εν Κύπρω Σελ. 14 Έξάμηνος » » 7 Έτησιαν εν τῷ ἔξωτερικῷ » » 16 Έξάμηνος » » 8 Αἱ τιμαὶ καταχωρήσεων, πλὴν τῶν νομοσιμῶν, ὀρίζονται δι' ἰδιαίτερας συμφωνίας.

ΝΟΜΟΣΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΣΤΡΕΠΡΙΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

23/4 Μαΐου.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ ΑΡΜΟΣΤΟΥ.

— Ημερησία διάταξις. — Αρχιεπισκοπικὸν Νομοσχέδιον. ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Καταθέτει τὴν τοῦ κ. Αραούζου ἔκθεσιν περὶ τῶν λόγων τῆς παραίτησός αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τῆς Συντακτικῆς τοῦ Νομοσχεδίου Ἐπιτροπῆς, ἣν παρακαλεῖ ἵνα μὴ ἀναγνώσῃ ὡς μακροτάτην. Πρότεινε τὴν ἐν ἐπιτροπείᾳ συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἐπειδὴ κατ' ἀρχὴν ἀποκρούω τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δηλῶ ἅπαξ καὶ διὰ παντός διὲν θὰ λάβω μέρος εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν αὐτοῦ ἐπιφυλαττόμενος ἵνα ἀποκρούσω αὐτὸ κατ' ἀρχὴν εἰς τὴν τρίτην αὐτοῦ ἀνάγνωσιν (Ἀποχωροῦσι τῆς αἰθούσης αὐτὸς τε αἱ Μωαμεθανοὶ βουλευταί.)

Αναγιγνώσκονται τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4 5 καὶ ψηφίζονται ἀσυστημένως εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Πρότεινε ἵνα ἡ λέξις pray ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ request εἰς τὸ τελευτάστιον εἰς τὸ ἔλεγμα «αἰτησις» εἰς τὸ ἄρθρον 11. ὁ κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Πρότεινε ἵνα ἀντικατασταθῶσι αἱ λέξεις «δεοντικὸς διωρισμένος ἀρχιεπίσκοπος» διὰ τοῦ «Ἐνδεδειγμένος». Μετὰ μικρὰν συζήτησιν αἱ λέξεις αὗται παραλείπονται τελείως. Ψηφίζεται καὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἄρθρον 12.

Τὸ προσηρημένον δελτίον ψηφίζεται ἐπιπροσάδην. Χάρη δὲ συντομίας, μόνον Ἑλληνιστὶ ἀναγιγνώσκεται.

ΜΠΑΚΝΙΑ. Πρότεινε χάριν συντομίας νὰ μὴ ἀναγνώσῃ ὁ εἰς τὸ Νομοσχέδιον προσηρημένος πίναξ ἀλλὰ νὰ ψηφισθῇ ὡς ἔχει καὶ ἵνα θεωρηθῇ ἀναγνωσθεῖς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μεταβάλλεται εἰς Συμβούλιον. (Ὁ κ. Αραούζος εἰσέρχεται μόνος).

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Διεμαρτυρήθη τὴν λεγγραφικῶς εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκλεχθεὶς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ παρρητήθη. Τώρα εἰς τὴν 3ην αὐτοῦ ἀνάγνωσιν ἐνίσταμαι πάλιν κατ' ἀρχὴν διότι ἡ εἰσαγωγὴ αὐτοῦ εἶναι ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως κτύπημα οὐ μόνον κατὰ τῆς Κυπριακῆς ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, κτύπημα τοῦ ὁποῖου προσηρημένου δὲν ὑπάρχει.

Κύριε πρόεδρε, ἀναλαμβάνοντες τὴν διακυβερνήσασιν τῆς νήσου ταύτης ἀνελάβατε συγχρόνως καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως τοῦ ἰα σεβασθῆτε τὰς προνομίαις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὡς ἐπράξατε ἐπὶ 30 ἤδη ἐτη συνετῶς. Καὶ εἰς τὸν προηγουμένον ἡμῶν Ἀρμοστὴν προῦτάθη ὑπὸ ἀρετοῦ μέλους παρόμοιον Νομοσχέδιον καὶ ὁ προκατόχος ἡμῶν ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς τὴν Ἱερὰν τῆς Κύπρου Σύνοδον καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἱερὰ τῆς Κύπρου Σύνοδος ἀπεδοκίμασεν αὐτὸ ἐπιστράφη τούτο εἰς τὸν συντάκτην αὐτοῦ

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Τὸ Νομοσχέδιον ἦτο ἀκατάλληλον καὶ δι' αὐτὸ ἀπεσύρθη ὑφ' ἡμῶν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Καὶ πέραν εἰσήχθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τὸ Νομοσχέδιον τούτο ἀλλὰ ἡ εἰσαγωγὴ αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῷ λόγῳ διὲν ἡ Κυβέρνησις προσεπάθει νὰ κάμῃ πάν διὲν ἦτο δυνατόν πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ τόπου ἀφοῦ οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας εἶχον χάσει τὸ κύρος αὐτῶν καὶ τὴν ἀποιολεσματοκότητά των. Εἶναι ἐκπληκτικὸν ὅτι τώρα ὅποτε οἱ κανόνες οὗτοι ἀνέκρησαν τὸ κύρος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχύν των, προσάγεται ἐκ νέου τὸ Νομοσχέδιον τούτο. Καὶ χάριν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δὲν ἐνίστασθε καὶ βίαν ἵνα μεταχειρισθῆτε κατὰ τοῦ ἐκλεχθέντος Ἀρχιεπισκόπου ὅπως προσέβη καὶ ἔωσῃ μαρτυρίαν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ.

ΣΩΖΟΣ. Τούτο εἶναι ψεῦδος!

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Δὲν θὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἀπότομον διακοπήν σας, φέρω ὅμως διὲν ἀφοῦ ἐπεδίδθησαν κλήσεις, ἦτο δυνατόν ἵνα γίνῃ χρῆσις βίας κατὰ τοῦ ἐκλεχθέντος Ἀρχιεπισκόπου ἐάν οὗτος δὲν ὑπήκουεν εἰς τὴν πρόσκλησιν

ΣΩΖΟΣ Ἐπαναλαμβάνω διὲν τοῦ εἶναι ψεῦδος!

ΑΡΜΟΣΤΗΣ. Ἐλπίζω διὲν τὸ ἔτιμα μέλη θὰ ἀφίσωσι τὸν κ. Αραούζον νὰ περῶσῃ τὸν λόγον του μὴ διακόπτεται αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν διακοπήν του ἐντ. μέλους, διὲν αὕτη ἦτο ὀλίγον ἀπότομος ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως κατηγορία τοῦ κ. Αραούζου τελείως ἀνυπόστατος.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον ἐντ. εἰρησικῆ ἔμβου κλήσιν ὡς προσέβη εἰς τὴν Ἐπιτροπείαν καὶ ἠπειλάθη διὲν ἵνα προσηγήμην βιαιώς τούτ' αὐτὸ καὶ διὰ τὸν ἐκλεχθέντα ἀρχιεπίσκοπον ἵνα πωθῆται διὲν ἐγένετο ἐν Μυρίου.

ΑΡΜΟΣΤΗΣ. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς μετέβη εἰς Μύριον, κατ' ἐπιτολήν μου, τὴν ὅποιον εἶμαι βεβαίως διὲν ἐξετέλεσε φιλοφρόνας. Προέτρεψε τὸν Μ. Κυρηναίον ἵνα προσέβη, εἰς Λευκωσίαν ὅπως παριστῆ πρὸ τῆς Ἐκλεκτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐχω πεποιθηθῆν εἰς τοὺς λεπτοὺς τρόπους τοῦ κ. Αρχιγραμματεῦς καὶ εἶμαι βεβαίως διὲν ἐφύμνη πρὸς τὸν Ἀγ. Κυρηναίον μετὰ πᾶσαν φιλοφροσύνην.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ θέμα μου λέγω διὲν ἡ ὑποβολὴ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἶναι ἐπέμβασις τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα, εἶναι ὑπερβουλαικῶν δικαιωμάτων τῆς Κυβερνήσεως καὶ αὕτη ἐξαγωγὴν προσπαθεῖ ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ἐπέμβασιν τῆς ταύτης ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου

Τὸ διάταγμα κ. Πρόεδρε τοῦ 1882 ὀρίζει τὰ δικαιώματα τοῦ Συμβουλίου τοῦ εἰς τὴν λήψιν μέτρον πρὸς τῆς ἡμετέρας δημοσίας τάξεως, ἀλλὰ δὲν

παρέχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς κοινοβότη ἐπὶ ζητημάτων καθυρῶς Ἐκκλησιαστικῶν. Εἰν διευσηθῆ ἡ δημοσία τῆς εἰς διευσηθῆ ἔξ ἀδυναμίας αὕτη τῆς Κυβερνήσεως, ἀδυναμίας μάλιστα ἦτις ἐκ τῶν ὑπέροχων ἀπεδείχθη ἐπιτετηδουμένη. Καὶ ἐάν τὸ Νομοσχέδιον τούτο θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην διὰ τὴν ζήτησιν τῆς ψήφισιν δρακοντείου Νομοῦ κατὰ τῶν συναρροίσεων καὶ διεδηλώσεων τὰς ὁποίας θὰ προκαλέσῃ ἡ ψήφισις αὐτοῦ; Ἀλλὰ καὶ ἐάν φέρῃ πράγματι τὴν εἰρήνην δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὁ Νόμος οὗτος διότι καθυρῶς καθυρῶς ὅπως θὰ φέρῃ σχίσμα μετὰ τῆς Κυπριακῆς καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ Δογματικῶν ἀπόμην χωρισμὸν μετὰ τῶν κατοίκων καὶ καθυρῶς ὅπως θὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων Οἰκουμεικῶν καὶ Ἱεροσολύμων Τῷ 1663 σύνοδος ἐκ τῶν 4 Πατριαρχείων ἔδωκε διὰ Τόμου τὰ πρωτεία εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχην καὶ τὸ δικαίωμα ἵνα λῆγ ἀπολυτῶς τὰς διαφορὰς καὶ ζητήματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἀναγιγνώσκει ἐκ τῆς ἐκθέσεώς του σχετικῶν κεφάλαια.) Ἐκ τῆς Ἱστορίας δὲ φέρεται ὅτι οἱ Ἀυτόνομοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαστικοὶ πάντοτε ἐσεβάσθησαν καὶ ὑπήκουσαν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ὅταν αὕτη ἀπεφαινότο Συνοδικῶς

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ἀποφύγετε πολὺ διὲν τὴν σποιδίαν ταύτην ἐκβαλοῦν τοῦ δὲν κατέβηκεν ἐνώπιον ἡμῶν ὁ κ. Αραούζος ἐνωρίτερον ὅπως λάβωμεν καιρὸν νὰ τὴν μελετήσωμεν

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Δὲν εἶμαι εἰδικὸς περὶ τὰ θεολογικὰ καὶ διὰ τούτο ἔβραδυνῶ νὰ ἀποτελειώτω αὕτην. Μόλις πρὸ 4 ἡμερῶν κατάρθωσα ἵνα τὴν ἀποπερῶσω καὶ ἵνα ἀποστείλω αὕτην ταχυδρομικῶς εἰς τὸν Ἐπίμον Ἀρχιγραμματεῖ. Ἐμελέτησα ἐπὶ νὰ συντάξω αὕτην καὶ ὅπου δύναμι ἔχω καὶ παραπομπὰς τῶν χωρίων ἵνα ὁποῖα ἀναφέρω. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀσχιώσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἶναι τροφίμης ἀλλ' ἐλπίζω διὲν ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ εὐσέβεια θὰ κατισχύσωσιν ἐν τέλει καὶ δὲν θὰ ἐπιτευχθῇ ὁ χωρισμὸς οὗτος τῆς Ἐκκλησίας. Φαίνεται δυστυχῶς διὲν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ τοὺς λόγους τῆς καὶ Ἰσως καὶ ἀνταλλάγματα παρὰ τῶν ὑμετέρων μελῶν διὰ τὰ ἐπισκευδῆ τῶσων τὴν εἰρήνην τῆς ταύτης διότι δυστυχῶς τὸ ἔτιμα μὲ ἡ συνεργασίται μετ' αὕτης. Ἀλλὰ θὰ μοι εἰπωσιν τὰ ἔννοια ὑμετέρων μέλη διὲν ψηφίζοντα τὸ Νομοσχέδιον τούτο ἵνα περιποιησῶν τὸ Ἀυτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν κινδυνεύουσι ποσῶς διότι ἡ Μεγ. Ἐκκλησία φρουρεῖ αὐτὰ καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία ἦθελε τὰ ὑποτάξῃ τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας θὰ ἐπαρτε τοῦτο κατὰ τοὺς Βυζαντινῶν χρόνους ὅποτε ἦτο πανίσχυρος

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Δὲν εἶμαι μετὰ διὲν ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῆς τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ἵνα προσπῆθῃ τῇ ἐπιτολήν τῶν λοιπῶν ἀπλῶς διὲν ἵνα Πατριάρχης Ἰωακείμ πράττει οὕτω καὶ διὰ τούτο διεμαρτυρήθημεν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ὁ εἰν πατριάρχης παρεχώρησεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν τὰ ἐπὶ τῶν Ὁρθ. δοξῶν Ἐκκλησιῶν Εἰρώπης καὶ Ἀμερικῆς δικαιώματα του χάριν ἐθνικῆς ὀφειλῆς.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Δὲν ἐπὶ ἐπὶ κεν ὁ χρόνος τοῦ Συμβουλίου διὰ τὰ ἐξιοσημιώσασιν τὰ κατὰ τὸν Ἰωακείμ

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Τὰ γράμματα τοῦ Ἰωακείμ ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ Ἑλλην. Συνόδῳ ὀρθῶν καὶ μετὰ σεβασμοῦ ἀ-

κρουομένου τῆς Συνόδου. Ἄν θὶ πικρῶν ἀνὰ ἡγήθη τὸ 10 ν. ε. ε. οὐ τόσοσὺν σχετίζεται ἡ ἐγκρισίς τῆς Κυβερν. μετὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπ. ἐκλογήν. Ἐπὶ τὴν Κυβερν. ἡ ἐγκρισίς ἦτο τυπικὴ καὶ οὐδεμίαν ἐπέμβασις ἐγένετο εἰς τὴν ἐκλογήν. Πολλοὶς ἡ προκατόχος Κυβερνήσις ἐγένετο αἰτίως καθυρῶσεν καὶ ἄλλων πείσεων ἀλλὰ δὲν πρόκειται ἵνα συγκριθῇ ἡ παροῦσα Κυβερνήσις μετὰ τὴν προκατόχον. Ἡ πρόσκλησις προσέτι ἰρχιέρων ἄλλοθεν πλὴν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἀντικανονικῆ.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ῥητοῦ Συνοδικοῦ κανόνος.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Καὶ ὅμως ὁ Μ. Μαδέτιος Πηγᾶς καὶ ὁ Συναίου Κωνσταντίνος προσκαλούμενοι, παραπέμπουν τοὺς Κυπρίους εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν Πατριάρχην.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Τὸ ἴδιον δὲν σημαίνει διὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἔλθωσι.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Παραπέμπω εἰς Hackett καὶ Φίλιππον Γεωργίου.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Παραπέμπω εἰς τὸν 13 κανόνα τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Παραπέμπω εἰς τὴν πρὸς Δοσίθεον ἐπιστολὴν τοῦ Φιλοθέου (Κυπριακῆ) καὶ ὁ Δυνάμις δὲ ἐυρίθει ἐν Κύπρῳ καὶ Βουλγαρίας εἰς ἐκλογὴν ἐγραφε ἀπολογούμενος εἰς τὸν Οἰκουμεικὸν καὶ ζητῶν ἐπιπέρωσιν τῶν γενόμενων.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Ἐάν ἐγγραφῆ ἐπιστολὴν τινὰ φιλοφροσύνης τούτο δὲν ἀναρρεῖ τὸ γεγονός διὲν ἦλθε καὶ ἐήρησεν ἐκλογήν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ὁ Συναίου Κωνσταντίνος ἠνῆθη προσελθεῖν ἵνα χειροτονήσῃ τὸν ἐθνομάρτυρα Κυπριακὸν εἰπὼν διὲν μόνος ὁ Οἰκουμεικὸς ἔχει δικαίωμα πρὸς τούτο καὶ ὁ Συναίου εἶναι καὶ αὐτὸς ἀρχηγὸς Ὁρθοδόξου ἀνεξαρτήτου Ἐκκλησίας (!)

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Εἶναι ἀρχηγὸς Ἐκκλησίας!

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Μαλιστα καὶ αὐτομόμου.

Θ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει Ἐκκλησία Συναίου καὶ ὁ ἴσος ἀρχιεπίσκοπος χειροτονεῖται ἐν Ἱεροσολαίμ.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. (Ἀναγιγνώσκει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Συναίου.) Εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Νομοσχεδίου δὲν εἰσχωρῶ εἰς τὴν ἀποκρούω αὐτὸ κατ' ἀρχὴν ὡς εἶπον. Ἐάν ἔλαβον τὴν εἰρήνην δὲν θὰ τὴν εὐρωμεν διὰ τοῦ παρόντος μέτρον ἀλλὰ εἰ ἴμοιβαίων παραχωρήσεων καὶ ὑπάρχει νομίμως καιρὸς πρὸς τούτο καὶ ἐάν οἱ ἄλλοι διεφωνοῦσιν ἐγὼ θὰ ἀποκρούω τὸ Νομοσχέδιον τούτο.

Θ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ. Δὲν θὰ εἰσελθῶ εἰς τὸ ὑπομνημα τοῦ ἐπιμονοῦ φίλου διότι δὲν τὸ ἐμελέτησα ἀλλὰ θὰ ἀπαρτήσω

διὲν τὰ ἐπισημηματα του δὲν ἀναγνωρίζονται ὑπο τῶν Σινοδικῶν μελῶν διότι ἐραυτὰ ἠχοῦν εἰς τὰ ὡς ἄμεις τὸ ἀφουβερὸν καὶ τριμερῶν τῆς ταύτης ἀποκαταστάσεως Ἱερᾶ Συνόδου ἦτις ἀπεκάλασεν ἡμᾶς ἀπατρίδας διότι ἐξηγήσαμεν τὴν μεσοβαθμὴν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

ΑΡΑΟΥΖΟΣ. Ἡκολούθησεν ὁμοῦ ἡ Σύνοδος τὸ καιρικὸν «Διατάσσασαι», ἀναγιγνώσκουσα τὸ κύρος τῆς Μεγαλῆς Ἐκκλησίας.

Θ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ. Τούτο σημαίνει διὲν διατῆς συμφέρει ὑπακούουσι καὶ διατῆς δὲν τούτε συμφέρει δὲν ὑπακούουσι. Τσαῖνι λογικῶν δὲν ἔχει ἀρχὴν παρὰ τῆς ἀντιπροσώπων τοῦ τῆς. Ἡ Κυβερνήσις ἐπὶ 10 σχεδὸν ἐπὶ ἀπέχεσθαι βουλῆς ἡ εἰς τὴν λαοὶ τοῦ ζητήματος καὶ τούτο ἦτο παρ-

πρὸς τοῦ λαοῦ. Ἡ τελευταία πρόσκλησις τῶν Σινοδικῶν δὲν εἶναι εἰσέρχεται τῆς Κυβερνήσεως καὶ πρωτοβουλία αὕτης ἀπὸ ἡ Κυβερνήσις ἐδειξε σεβισμὸν εἰς τὰ δικαιώματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀποστρέφει εἰς ἀκατάμην δυνάμειν τὰ ἀκατάμην ἀλλ' ἀποτυχούσῃ τῆς ἀποστολῆς τῶν 3 Ἐκκλησιῶν ἐπρεπε ἡ Κυβερνήσις νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸ πραξικόπημα τοῦ Οἰκουμεικοῦ Πατριάρχου; Ὅταν οἱ δύο ἐπίσκοποι συνεκάλουν τοὺς ἐξάρχους εἶχε δηλωθῆ διὲν ἀποτυχία αὐτῶν οἱ 3 ἐξάρχους θὰ εἶναι ἀρίστη θεολογικὴ γνώμη διὰ τὴν λύσιν διὰ νομοσχεδίου ὡς ἐδόθη ἡ συγκατάθεσις τῶν 2 μητροπολιτῶν ἔστω καὶ ἐάν εἰς μετέγνω τὴν τελευταίαν στιγμήν. Προῦτειναν εἰς τοὺς Συνοδικούς νὰ ἐκδώσωσιν ἐγκυκλίους καὶ αὐτοὶ δὲν ἤθελον.

Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δὲ διὲν καὶ οἱ 3 Ἐκκλησιαί εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως ἐπρεπε ἵνα ἐνεργήτωσιν κατὰ τὰ θέμια διὰ τῆς διενεργήσεως νέων ἐκλογῶν.

Τὸ νομοσχέδιον στηρίζεται ἐπὶ ἀθεοτικῆς γνώμης καὶ εἰς Σύνοδοι προσελθόντες καὶ μὴ προσελθόντες νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἐπιτοὺς πρέπει εἰς ἀμφωπῶν ἀλλὰ ἡ γνώμη των ἦτο προεδρολημείη διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἦν σήμερον ἡμεῖς τοιμοποιούμεν. Ὅς πρὸς τὰ ἀνταλλάγματα περὶ ὧν εἶπεν ὁ κ. Αραούζος παραδέχομαι διὲν ἡ Κυβέρ. θὰ ἔχῃ ἀντάλλαγμα μετὰ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ διὰ τὴν βοήθειαν ἣν παρέχει πρὸς διαφυλάξιν τῶν δικαιωμάτων του καὶ τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας πλὴν τοῦ Δικαιώματος τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δημοσίας τάξεως. Πᾶς λοιπὸν φιλόπατρις θὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὅπως δὲν ἀντικαταστήσῃ τοὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δικαιώματα.

Τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται τοῦ κ. Αραούζου ἐνίσταμένου.

Β' ἐργασία τῆς Ἡμ. Διατάξεως εἶναι τὸ Νομοσχέδιον περὶ λέμβων.

ΣΩΖΟΣ. Ζητεῖ ὅπως ἡ ἀδεία εἰς τοὺς λεμβούχους παρέχεται δωρεάν.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ. Ἐπὶ συζητεῖται.

ΓΚΟΑΡ Ζητεῖ νὰ ὀρίσθῃ τὸ ποσὸν εἰς 4 1/2 γρ. σία.

Τὸ νομοσχέδιον παραπέμπεται.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΑΓΟΡΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
Σίτος τὸ κοιλὸν γρ. 28-32
Κριθὴ » » 13 1/2-14
Βρώμη » » 11-13
Ὁροβός » » 30
Ἀνίσον ἢ ὀκὰ » » 6 1/2
Λινόςπυρος » » 25 1/2
Κουκκία ξ. » » 11 1/2
Σταφ. μαθρ. » » 24 1/2
» βραστὰ » » 17 1/4
Γεωμηλα » παρ. 17-18
Κόμμα » » 35
Ἐλαια ἐντόπ. ἢ λίτρα γρ » » 20
» ξένα » » 18
Βάμβαξ » » 25-26
Μαλλία » » 18
Ὀἶνοι τὸ γομάρι » » 150
Κρυμαδαρία » » 220-250
Ρακή σούμα 20 β. βκ » » 3
ΑΠΟΙΚΙΑΚΑ
Ὁρυζα δι' Ἀγ. γλίας δάσκα γρ. 215
Ἀκκχρον » » 335
Σάπων ἑλλην. ἢ ὀκὰ » » 5 1/2
Πετρέλαιον ρωσ. τὸ κῶτιον 64
(Ὅλα μὲ λήραν Ἀγγλίας γρ. 1/2)